

आदिवासी भागातील बालमृत्यु
टाळण्यासाठी राज्यस्तरावरील गाभा
समितीच्या धर्तीवर जिल्हा गाभा समिती व
आदिवासी विकास प्रकल्प गाभा समिती
गठित करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
सार्वजनिक आरोग्य विभाग
शासन निर्णय क्रमांक PHD- ३००११/प्र.क्र. ०४/२०१६/आ-७
१० वा मजला, गो. ते. रुग्णालय संकुल इमारत
नविन मंत्रालय, मुंबई ४०० ००१.
दिनांक. २९ फेब्रुवारी, २०१६.

वाचा

संचालक, आरोग्य सेवा संचालनालय यांचे क्रमांक. संआसे / जिल्हास्तरीय / प्रकल्पस्तरीय
समिती / कक्ष - १५ / २०१५ दिनांक. १४.१२.२०१५ चे पत्र.

प्रस्तावना

आदिवासी भागातील बालमृत्युचे प्रमाण कमी करण्यासाठी शासनाच्या अधिपत्याखालील
विभागांमार्फत विविध योजना राबविण्यात येतात. सदर योजनांची अंमलबजावणी करणा-या क्षेत्रिय
अधिका-यांमध्ये समन्वय साधण्यासाठी आणि स्थानिक परिस्थितीनुसार उद्भवणा-या अडचणीवर चर्चा
करून मार्ग काढण्यासाठी जिल्हास्तरावर आणि आदिवासी विकास प्रकल्प स्तरावर समिती गठित
करणे आवश्यक आहे. आदिवासी भागातील बालमृत्यु टाळण्यासाठी उपाययोजना करण्याकरीता मा.
मुख्य सचिव यांच्या अध्यक्षतेखालील विविध विभागांचे सचिव, कार्यालय प्रमुख आणि स्वयंसेवी संस्थांचे
प्रतिनिधी यांचा समावेश असणारी गाभा समिती गठित करण्यात आलेली आहे. या समितीच्या धर्तीवर
जिल्हास्तरावर आणि आदिवासी विकास प्रकल्प स्तरावर दोन स्वतंत्र समित्या गठित करण्याचा प्रस्ताव
शासनाच्या विचाराधिन होता. याबाबत पुढीलप्रमाणे निर्णय घेण्यात येत आहे.

शासन निर्णय-

राज्यातील आदिवासी भागातील बालमृत्यु टाळण्यासाठी राज्यामधील ठाणे, रायगड, नाशिक, धुळे, नंदुरबार, जळगांव, अहमदनगर, पुणे, नांदेड, अमरावती, यवतमाळ, नागपूर, गोंदिया, चंद्रपुर, गडचिरोली आणि पालघर या एकूण १६ आदिवासी जिल्ह्यासाठी संबंधित जिल्ह्याचे जिल्हाधिकारी यांच्या अध्यक्षतेखालील “जिल्हा गाभा समिती” आणि संबंधित आदिवासी प्रकल्प स्तरावरील प्रकल्प अधिकारी, आदिवासी विकास यांच्या अध्यक्षतेखाली “आदिवासी प्रकल्प गाभा समिती” अशा स्वरूपाच्या दोन स्वतंत्र समित्या गठित करण्यास शासन मंजूरी देत आहे. सदर समित्यांची रचना व कार्यकक्षा पुढीलप्रमाणे राहिल.

अ.क्र.	अधिकारी	पद
१.	जिल्हाधिकारी	अध्यक्ष
२.	मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद	उपाध्यक्ष
३.	उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी, महिला बालकल्याण, जिल्हा परिषद	सदस्य
४.	उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी, पंचायत समिती	सदस्य
५.	अधिष्ठाता, शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय (जिल्ह्यात असल्यास)	सदस्य
६.	उपसंचालक, आरोग्य सेवा, संबंधित परिमंडळ	सदस्य
७.	जिल्हा शल्य चिकित्सक, जिल्हा रुग्णालय	सदस्य
८.	उपजिल्हाधिकारी, मनरेगा	सदस्य
९.	कार्यकारी अभियंता, बांधकाम विभाग जिल्हा परिषद	सदस्य
१०.	कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग	सदस्य
११.	कार्यकारी अभियंता, पाणीपुरवठा विभाग	सदस्य

१२.	सहाय्यक अधिकारी, कृषी विभाग	सदस्य
१३.	जिल्ह्यात कार्यरत स्वयंसेवी संस्थांचे प्रतिनिधी-१	सदस्य
१४.	जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जिल्हा परिषद	सदस्य सचिव

जिल्हा गाभा समितीची कार्यकक्षा

- ७) संबंधित आदिवासी जिल्ह्यामध्ये बालमृत्यू टाळण्यासाठी कमी करावयाच्या योजनेचा आढावा घेणे.
- ८) या योजना राबविण्यासाठी संबंधित असलेल्या विविध विभागांमध्ये समन्वय साधणे.
- ९) आदिवासी कार्यक्षेत्रामध्ये या योजना राबवित असताना येणा-या विविध अडचणींचा अभ्यास करून त्यांचे निराकरण करण्यासाठी उपाययोजना ठरविणे.
- १०) राबविण्यात येत असलेल्या विविध योजनांचे मुल्यमापण करून आवश्यकतेनुसार सुधारणा सुचविणे.
- ११) जिल्हास्तरावर बालमृत्यू कमी करण्यासाठी नाविन्यपूर्ण योजना सुचविणे व जिल्हा स्तरावरील निधीमधून अंमलबजावणी करणे.
- १२) समितीने ३ महिन्यातून एकदा बैठक आयोजित करावी.

आदिवासी प्रकल्प गाभा समिती रचना

अ.क्र.	अधिकारी	पद
१.	प्रकल्प अधिकारी, आदिवासी विकास	अध्यक्ष
२.	गटविकास अधिकारी, पंचायत समिती	उपाध्यक्ष
३.	बालविकास प्रकल्प अधिकारी	सदस्य
४.	उपअभियंता, ग्रामिण पाणी पुरवठा, पंचायत समिती	सदस्य
५.	उपअभियंता, सार्वजनिक बांधकाम, पंचायत समिती	सदस्य
६.	उपअभियंता, बांधकाम विभाग, जिल्हा परिषद	सदस्य

७.	उपअभियंता, महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण महामंडळ	सदस्य
८.	तालुका कृषी अधिकारी	सदस्य
९.	वैद्यकीय अधिक्षक, उपजिल्हा रुग्णालय / ग्रामिण रुग्णालय	सदस्य
१०.	वैद्यकीय अधिकारी, राष्ट्रीय बाल स्वास्थ्य कार्यक्रम	सदस्य
११.	वैद्यकीय अधिकारी, मोबाईल मेडीकल युनिट	सदस्य
१२.	तालुक्यात कार्यरत स्वयंसेवी संस्थांचे प्रतिनिधी-१	सदस्य
१३.	तालुका आरोग्य अधिकारी, पंचायत समिती	सदस्य सचिव

आदिवासी प्रकल्प गाभा समितीच्या कार्यकक्षा

१. समितीच्या कार्यक्षेत्रामध्ये बालमृत्यू टाळण्यासाठी करावयाच्या योजनांचा आढावा घेणे.
२. या योजना राबविण्यासाठी संबंधित असलेल्या विविध विभागांमध्ये समन्वय साधणे.
३. आदिवासी क्षेत्रामध्ये या योजना राबवित असताना येणा-या विविध अडचणींचा अभ्यास करून त्यांचे निराकरण करण्यासाठी उपाययोजना ठरविणे.
४. राबविण्यात येत असलेल्या विविध योजनांचे मुल्यमापन करून आवश्यकतेनुसार सुधारणा सुचिवणे.
५. बालमृत्यू कमी करण्यासाठी नाविन्यपूर्ण योजना सुचविणे.
६. राष्ट्रीय बाल स्वास्थ्य कार्यक्रम आणि मोबाईल मेडीकल युनिटच्या कामकाजाचा आढावा घेणे.
७. समितीची बैठक दरमहा आयोजित करण्यात यावी.

उपरोक्त दोन्ही समितीच्या अध्यक्षांच्या मान्यतेने समितीमध्ये अन्य शासकीय / अधिका-यांना स्वयंसेवी संस्थांच्या प्रतिनिधीस समितीच्या सदस्यपदी नियुक्त करता येईल किंवा नियंत्रित करता येईल. सदर दोन्ही समित्यांनी बैठकीमध्ये घेतलेल्या निर्णयाबाबतचा अहवाल संचालक, आरोग्य सेवा मुंबई तथा गाभा समितीचे सदस्य सचिव यांना वेळोवेळी सादर करावा.

अशासकीय सदस्यांना शासनाच्या नियमाप्रमाणे भत्ता अदा करण्यात यावा.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक (201602241231367517) असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(मनोहर ठोंबरे)
महाराष्ट्र शासनाचे अवर सचिव

प्रत,

१. सर्व जिल्हाधिकारी (संबंधित).
२. सर्व प्रकल्प अधिकारी, आदिवासी विकास.
३. सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी (संबंधित).
४. आयुक्त (कु.क.) तथा संचालक, राष्ट्रीय आरोग्य अभियान, मुंबई.
५. संचालक, आरोग्य सेवा संचालनालय, मुंबई.
६. अतिरीक्त संचालक, कुटूंब कल्याण ब्युरो, पुणे .
७. आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय मुंबई.
८. महिला व बाल विकास विभाग, मंत्रालय मुंबई.
९. सार्वजनिक बांधकाम विभाग, मंत्रालय मुंबई.
१०. पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग, मंत्रालय मुंबई.
११. गृह विभाग, मंत्रालय मुंबई.
१२. ग्राम विकास व पंचायत राज विभाग, मंत्रालय मुंबई.
१३. उद्योग उर्जा व कामगार विभाग (उर्जा) / कृषी व प. दु. म. (कृषी) विभाग, मंत्रालय मुंबई.
१४. उप सचिव (आ-७), सार्वजनिक आरोग्य विभाग.
१३. प्रधान सचिवांचे स्वीय सहाय्यक.